

Ο αθλητισμός στην Κερύνεια Πέτρου Χατζηχριστοδούλου

Όπως, λίγο έως πολύ και στην υπόλοιπη Κύπρο, ο αθλητισμός στην Κερύνεια τέθηκε σε σχετικά οργανωμένο πλαίσιο περί τα τέλη του 19ου αιώνα. Οι αθλητικές δραστηριότητες εκείνης της πρώτης «πρωτόγονης» πλην ρομαντικής εποχής, είχαν πλήρως ερασιτεχνικές δομές.

Οι αθλητές απλώς έκαναν το χόμπι τους κλέβοντας ώρες από το σκληρό καθημερινό πρόγραμμά τους.

Το «μενού» των αθλητικών διοργανώσεων περιλάμβανε μια γκάμα ναυταθλητικών, κυρίως, δοκιμασιών στην όμορφη Κερυνιώτικη θάλασσα, στο γραφικό λιμανάκι της πόλης μας. Η κολύμβηση, η κωπηλασία και η ιστιοπλοΐα (με λέμβους που δεν έχουν βεβαίως καμία σχέση με τα σημερινά ολυμπιακού τύπου σκάφη), η υποβρύχια κολύμβηση ήταν τα πρώτα αθλήματα / αγωνίσματα, ενώ οι αγώνες εντάσσονταν συνήθως σ' ένα ευρύτερο πλαίσιο εκδηλώσεων (εθνικών επετείων ή θρησκευτικών γιορτών κ.ά).

Υποτυπωδώς επίσης διεξάγονταν και αγώνες στίβου (δρόμοι αντοχής και ταχύτητας, άλματα, ρίψεις), ενώ δημοφιλές αγώνισμα ήταν το παραδοσιακό «διτζίμιν» (άρση βαρύτατης πέτρας), όπου οι συναγωνίζονταν οι χειροδύναμοι της εποχής.

Με την πάροδο των ετών, σταθεροποιήθηκαν σε ετήσια βάση οι αθλητικές εκδηλώσεις (γιορτή Κατακλυσμού) και εμπλουτίστηκε το πρόγραμμα με αγωνίσματα όπως

ο ολισθηρός ιστός, το (θαλάσσιο) κυνήγι πάπιας, το υποβρύχιο ψάρεμα, οι υποβρύχιες καταδύσεις, οι καταδύσεις από βατήρα (στις αρχές της δεκαετίας του 1970) και η κωπηλασία με κανό.

Τα κανό ήταν μονοθέσια (ή και διθέσια μερικές φορές) σκάφη όμοια με τα σύγχρονα (ολυμπιακού τύπου) κανό και καγιάκ, τα οποία κατασκεύαζαν οι Κερυνιώτες νέοι με караβόπανο.

Από το 1916 με την ίδρυση του Γυμναστικού Συλλόγου «Πράξανδρος», λειτούργησε σε πιο οργανωμένη βάση τόσο ο κλασικός αθλητισμός όσο και ο ναυταθλητισμός, ενώ το 1926 ιδρύθηκε στην Κερύνεια το πρώτο σωματείο με ποδοσφαιρικό τμήμα, η Ένωσις Νέων ή Σύλλογος Ένωσις Νέων (ΣΕΝ). Η Ένωσις Νέων μάλιστα έλαβε μέρος στα πρώτα παγκύπρια τουρνουά ποδοσφαίρου, στα οποία αγωνίζονταν ομάδες με πέντε παίκτες εκάστη («5 a side»).

Ο αθλητισμός της Κερύνειας περιέπεσε σε πλήρη μαρασμό για δέκα και πλέον χρόνια, όταν οι Άγγλοι αποικιοκράτες στο πλαίσιο των διώξεων και των σκληρών μέτρων καταστολής που ακολούθησαν την Οκτωβριανή εξέγερση του 1931, ανέστειλαν τη λειτουργία του Γ.Σ. «Πράξανδρος». Στην αφάνεια βρέθηκε και η Ε.Ν.Κ. εν συνεχεία καθώς τη σκληρή πολιτική των Βρετανών ακολούθησε η λαίλαπα του Β' Παγκοσμίου Πολέμου.

Ο Γ.Σ. «Πράξανδρος» επαναλειτούργησε το 1948 υπό την καθοδήγηση του τότε γυμνασιάρχη του Γυμνασίου Κερύνειας Κλεάνθη Γεωργιάδη. Σημαντική αθλητική δράση (ποδόσφαιρο, κλασικός αθλητισμός, κ.ά.). Παράλληλα με τις πολιτιστικές και καλλιτεχνικές δραστηριότητες του ανέπτυξε στα τέλη της δεκαετίας του 1940 και ως τα μέσα της δεκαετίας του 1950, ο Σύλλογος Αποφοίτων Γυμνασίου Κερύνειας (Σ.ΑΓ.Κ.). Πάντως ο κατ' εξοχήν εκφραστής του ποδοσφαίρου στην πόλη ήταν εκείνη την εποχή ο Α.Σ.Κ. (Αθλητικός Σύλλογος Κερύνειας), τον οποίον ίδρυσε το 1947

ο Ανδρέας Καριόλου και άλλοι δραστήριοι Κερυνιώτες φίλαθλοι. Ένας σύλλογος που λειτούργησε ως τις αρχές της δεκαετίας του 1960 και είχε σημαντικές διακρίσεις στα επαρχιακά πρωταθλήματα Κερύνειας καθώς για λόγους άσχετους με τον αθλητισμό δεν έγινε μέλος της Κυπριακής Ομοσπονδίας Ποδοσφαίρου (ΚΟΠ). Παρά το ότι οι αντικειμενικές συνθήκες (απελευθερωτικός αγώνας κατά των αποικιοκρατών) της δεκαετίας του 1950 δεν ευνοούσαν απρόσκοπτη αθλητική πρόοδο, η αθλητική δράση ξαναμπήκε στο... αυλάκι, αφού βοήθησαν σε τούτο και τα σχολεία της πόλης μας. Ήδη από το 1954 είχε ιδρυθεί η ΠΑΕΚ, με τμήματα ποδοσφαίρου (μετείχε στο παγκύπριο πρωτάθλημα Β' κατηγορίας από το 1955 ως το 1974), καλαθόσφαιρας, πετόσφαιρας, κλασικού αθλητισμού και ναυταθλητισμού. Επιπλέον, καθιερώθηκαν οι ετήσιοι αγώνες στίβου, τα «Μάτσεια», προς τιμήν της μνήμης του ήρωα Κυριάκου Μάτση που έπεσε στο Δίκωμο. Στην περίοδο της ανεξαρτησίας και ως τη συμφορά που επέσυρε η βάρβαρη τουρκική εισβολή και η κατοχή, η Κερύνεια χωρίς να έχει αυτοσκοπό τον πρωταθλητισμό αλλά πρωτίστως βασικό στόχο την ώθηση των νέων στον αθλητισμό, έγραψε λαμπρές σελίδες τόσο σε ατομικό επίπεδο με τις επιτυχίες αθλητών μας σε στίβο, κολύμβηση, κ.ά., όσο και στα ομαδικά αθλήματα με πανάξια εκπρόσωπο την ΠΑΕΚ. Την ομάδα, που χάρισε στην πόλη μας τον Παγκύπριο τίτλο στην πετόσφαιρα το 1963 και τρεις διαδοχικούς τίτλους στην καλαθόσφαιρα (1970, 1971, 1972), ενώ εκπροσώπησε τρεις φορές την Κύπρο στο Πανελλήνιο Πανεπαρχιακό πρωτάθλημα καλαθόσφαιρας.